

Ruime uitleg journalistieke bronbescherming door Hoge Raad

Een gemeenteraadslid van de gemeente Arcen en Velden wordt door mede-bewoners van het appartementencomplex waar hij woont als ‘psychologisch terrorist’ betiteld. Dagblad De Limburger zet dat in de krant. Het gemeenteraadslid spant een procedure aan tegen het dagblad en de betrokken journalisten. Hij vordert van hen vergoeding van zijn immateriële schade ad € 10.000,=. Hij voelt zich door de betiteling ‘psychologisch terrorist’ in zijn persoonlijke integriteit aangetast.

De rechter vindt het van beslissend belang of het inderdaad zo was dat meerdere bewoners van het appartementencomplex hem ‘psychologisch terrorist’ noemden. De Limburger moet dit bewijzen en roept daartoe een medebewoner van het appartementencomplex op als getuige. Die verklaart dat inderdaad uitlatingen van die strekking zijn gedaan tijdens een bijeenkomst waarop hij, andere bewoners van het appartementencomplex en een journalist van De Limburger aanwezig waren. Dan wil het gemeenteraadslid natuurlijk weten wie dat dan precies gezegd hebben. De Limburger maakt daar bezwaar tegen. Als de getuige die namen zou noemen, zou dat leiden tot openbaarmaking van de bronnen waarop De Limburger zich had gebaseerd. De rechter oordeelt dat de getuige zelf geen verschoningsrecht heeft, hij is immers geen journalist. Maar als deze medebewoner de vraag van het gemeenteraadslid zou beantwoorden, zou dat er naar alle waarschijnlijkheid toe leiden dat de identiteit van de bronnen van De Limburger bekend worden. Hoewel deze identiteit dan niet zou zijn onthuld door de journalist, heeft het de facto toch bekend raken van de identiteit van de bronnen mogelijk een verkillend effect op de vrijheid van meningsuiting.

De Hoge Raad erkent dat het recht op bronbescherming zich uitstrekt tot het verhoren van getuigen. Het maakt daarbij niet uit door welke partij de getuige is opgeroepen. En het maakt ook niet uit of de getuige zelf een verschoningsrecht heeft en ook niet of hij bereid is om de vraag te beantwoorden. Zelfs wanneer hij zelf best een antwoord wil geven, kan de rechter hem dat beletten als daardoor de identiteit van een bron bekend kan raken.

De Hoge Raad verwijst in dit [arrest](#) van 1 maart 2013 naar de recente uitspraak van het EHRM in de zaak van [De Telegraaf](#). Daarin heeft het EHRM geoordeeld dat een bevel om bronnen te onthullen niet met artikel 10 EVRM strookt, tenzij dit wordt gerechtvaardigd door ‘an overriding requirement in the public interest’. De Hoge Raad geeft nu een ruime en praktische uitleg aan het recht op journalistieke bronbescherming bij getuigenverhoren. Dat recht geldt niet alleen voor de journalist die zélf naar zijn bronnen wordt gevraagd, maar ook voor getuigen in een procedure waarin de journalist wordt aangesproken.

Het EHRM is al jaren bijzonder kritisch op de Nederlandse bescherming van het journalistieke brongeheime. Na de veroordelingen van Nederland in 2007 ([Voskuil](#)), in 2010 ([Sanoma/Autoweek](#)) en eind 2012 ([De Telegraaf](#)), is het hoog tijd voor een [wettelijke regeling](#). Er is sinds 1 maart 2012 een nieuwe [Aanwijzing](#) van kracht, waarmee het Openbaar

Ministerie invulling geeft aan de wijze waarop dwangmiddelen worden ingezet tegen journalisten, maar dat is onvoldoende. Er moet een wet komen. De Minister heeft begin december 2012 [toegezegd](#) met een wetsvoorstel te komen, maar daar zijn tot op dit moment nog geen vorderingen van te zien.

De Hoge Raad erkende overigens in 1996 voor het eerst het recht op journalistieke bronbescherming, toevalligerwijs ook in een zaak waarbij dagblad De Limburger werd aangesproken. De Limburger levert nu weer een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse rechtspraak over bronbescherming.

Het belang van bekendheid bij de politie van de bijzondere bescherming die journalisten hebben waar het hun bronnen betreft, werd eerder deze week weer eens onderstreept toen journalist Brenno de Winter werd [opgeroepen om te getuigen](#).

Gepubliceerd op 7 maart 2013 op <http://www.mediareport.nl/persrecht/07032013/ruime-uitleg-journalistieke-bronbescherming-door-hoge-raad/#sthash.8uJku09o.dpuf>